

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 31.

Luni, 30. Julie.

1845.

К ъ в ъ п т ѣ л

че с'а зич де D. A. Трев. Lazarian, професор де философіе.

Преа-дълдате Doamne!

Инстинктѣл чел импѣс міндіи оменещі де а стрѣвате тот че і се аратъ днаинте, фіе дінъвнтрѣл съѣ, фіе дін афаръ дн патъръ, ші де а пѣ днчета пѣпъ че ажаңце ла депліна дескоперіре а адевѣрѣлѣі, адекъ инстинктѣл спре днделепчїзне, дндѣмпъ не оменї дін чеа маї дналтъ векіте, дндатъ че ачеңціа венірѣ ла копїїнда де сїне, съ еа ла черчетаре рїгѣрѣсѣ проблемеле челе дате оре-кѣм кѣ мїптеа днсъшї, шї съ днчерче о деслегаре тѣл днвїтѣре. Чеї че се окѣпарѣ деосевїт кѣ ачесте черчетърї фѣрѣ пѣмїці де кѣтре антїкїтате стрѣдвїторї саѣ їзвїторї де днделепчїзне (φιλόσοφοι) шї лѣкрареа лор стрѣдвїпѣ спре днделепчїзне (φιλοσοφία). Дака не вїтѣм дін ачест пѣпт де ведере днтре паңїзнїле челе маї векі, каре аѣ а жѣнс ла оаре-каре град де кѣлѣтѣрѣ, ведем лесне днтре дѣнселе о варїетате псіхолоңїкѣ фѣрте днсемнатѣ. Ыпеле днчепѣрѣ фѣрте тїмпѣрїѣ а пропѣне проблемеле ачестеа дестѣла де лѣтѣрїт, днсъ дн деслегареа лор се тѣл днвїрѣ кѣ тн

респѣнс саѣ релїціѣс саѣ мїтїк. Алтеле, сїмгїнд дѣрѣ преа тѣлт гревтатеа де а да тн респѣнс, каре се тѣл днѣтѣаскѣ депліп кѣцетареа фїе-кѣрѣїа, пропѣсерѣ пїще dogme шї ле санкціонарѣ прїа леңї політїче, шї сїмїрѣ не четѣдеанї съ ле прїїтеаскѣ фѣрѣ десватере маї адѣкѣ. Алтеле дін контрѣ тѣлнарѣ черчетареа пѣпъ ла чел маї дналт счептїчїст. Дн респектѣл ачеста фак гречїї тн попѣл меторавїл. Прекѣм ла тоате паңїзнїле, аша шї ла дѣншїї днчеп а се десволта кѣпоңїңцеле фїлософїче дїмпрезѣт кѣ фїкцізнїле поетїче. Дн копїлѣрїа тнвї пеам, ка шї дн копїлѣрїа тнвї indivїdѣ е маї пѣтернїкѣ фантасіа декѣт раңїзнеа. Аша ведом ла гречї історїа стрѣмт тнїтѣ кѣ мїтолоңїа, фантеле історїче авїа се деосевеск де фавѣлеле поетїче. Дар ачаестѣ копїлѣрїе пѣ цїне ла дѣншїї атаѣта, кѣт ла челелалте пеамтѣрї але антїкїтѣдїї. Гречїї дѣпъ че се десѣтѣтарѣ кѣ мїстерїїле лѣї Орфеѣ, кѣ епопеїле лѣї Омер, кѣ кѣптечеле дїдактїче але лѣї Есїод, трекеѣрѣ репедѣ ла черчетѣрїле патѣреї, але вїеңїї оменещї шї але соңїетѣдїї політїче.

Талете кѣ шасе сѣте де анї днаинте де Ера вѣлгарѣ тѣсѣрѣ кѣрѣл стелелор, презїче еклїпсе де сѣре, кавтѣ тн прїп-

чипиѣ пентрѣ патѣра материалѣ ши рект-
ноше о виадѣ универсалѣ. Сѣчесорѣл сѣѣ
Anassimandrѣ декларѣзѣ Инфинѣтл дрепт
принѣипиѣ ал универсалѣ. Anassimene лѣ
атривѣеще нѣ нѣмаѣ пѣтере de мишкаре,
чи ши пѣтере de виадѣ. Пѣтагора пе-
тѣлѣдѣмит кѣ копчентеле емпириче декла-
рѣзѣ принѣипиеле математиче дрепт прин-
ѣипие але патѣреѣ: Ынитатеа сѣпретѣ ор-
динѣзѣ универсалѣ прип математикѣ, констѣ-
тѣеще о армоние универсалѣ дѣнтре фѣин-
целеле патѣрале. Сенофане ши Пармениде
редѣк есперѣиѣнда ла стареа de феномене,
ши ректѣоск de реалѣ нѣмаѣ ѣнитатеа чеа
етерлѣ ши имѣтабилѣ. Анассагора се
дѣналѣдѣ пѣлѣ ла минѣтеа чеа а тот пѣ-
терникѣ, каре формѣзѣ лѣтеа дѣпѣ ско-
пѣри дѣделенте. Ачестеа сѣнт провеле
челе фѣкѣте дѣ тѣперецеле фѣлософѣеѣ гре-
чешѣ, тѣпере дѣтрѣадевѣр, дѣсѣ пѣине de
енерѣие.

Пе тѣмплѣ фатосѣлѣ Перикле се скѣм-
ѣт ачеастѣ лѣнтѣ жѣнеаскѣ дѣтрѣ о стрѣ-
ватере серѣоасѣ ѣзрѣѣтѣаскѣ. Ын ом е-
страординарѣе се аратѣ дѣ Аѣена, тѣсѣорѣ
кѣпоѣиѣнда омѣнеаскѣ, детерминѣ обѣектѣл,
методѣл ши скопѣл черчетѣриѣл фѣлосо-
фиче, фаче пе ом сѣ инѣтре дѣ сѣне, сѣ се
черчетѣезе ши сѣ се кѣпоаскѣ пе сѣне, ши
сѣ пѣшеаскѣ дела ачеастѣ конѣдѣиѣдѣ, —
каре есте чеа маѣ импорѣтанѣт пентрѣ ѣ-
танѣтате, — ла кѣпоѣиѣнда обѣектелор.
Ачест ом пентѣритѣриѣ есте Сократе Аѣе-
нианѣл, дѣспре дѣлѣсѣл зѣче Чѣчерон, кѣ ел
кѣмѣ фѣлософѣа дѣн чер, о дѣтродѣсе дѣ
каселе ши четѣдѣиле оаменѣлор, ши о фѣ-
кѣ сѣ черчетѣезе ѣлѣл ши рѣѣл. Дарѣ че
фѣ респѣлата ачестѣи модел de ѣртѣте дѣн
парѣтеа кончетѣдѣенѣлор сѣѣ? Моарѣтеа!

Трѣст есемпѣл пентрѣ ѣзѣиторѣе de ѣерѣгате
ши de ѣртѣте! Дѣсѣ тѣлѣдѣмитѣ трѣзм-
фѣлѣ ѣерѣтѣдѣи ши ал ѣртѣдѣи, трѣпѣл лѣѣ
тѣри отрѣѣит, дарѣ поменѣреа лѣѣ ѣеазѣ
пѣлѣ кѣнд ѣа ѣѣа дѣ инѣмиле оаменѣлор
сѣмѣдѣжѣнтѣл de моралѣтате.

Дѣрепѣѣѣнеа чеа датѣ фѣлософѣеѣ de
Сократе се конѣнѣзѣ de ѣртѣторѣе лѣѣ.
Карактерѣл чел инѣлѣнѣиѣос ал маѣстрѣлѣѣ
детерминѣ тоате черчетѣриѣле дѣсѣпѣлѣлор.
Скопѣл тѣтѣрор е фѣерѣѣтатеа ѣтанѣтѣдѣи
че пѣрчѣде дѣн есерѣѣѣѣл ѣртѣдѣи. Дѣ
перѣодѣл чел маѣ дѣнаѣнте de Сократе нѣ
се арѣтѣ шкоалѣ фѣлософѣкѣ фѣрѣ фѣзѣкѣ,
дѣн перѣодѣл чел дѣпѣ сократе нѣ фѣ нѣѣ
ѣна фѣрѣ етѣкѣ, чи дѣн конѣтрѣ Кѣупѣѣи ши
Кѣурѣнаѣѣи се окѣпарѣ кѣ черчетѣриѣ нѣмаѣ
морале, de ши дѣ латѣриѣ конѣтраре. —
Платон чел маѣ дѣсемпѣнат дѣнтре сокра-
тѣѣи ѣнѣще черчетѣриѣле практиче дѣн чеа
маѣ стрѣмѣтѣ легѣтѣрѣ кѣ фѣлософѣа тео-
ретѣкѣ: Идеѣле сѣнт принѣипиеле лѣкрѣриѣлор,
ѣлѣл сѣпрет е принѣипѣл идеѣлор, дѣстѣ-
пареа омѣлѣ есте асемѣнѣпареа кѣ Дѣеѣ.
Платон пе пропѣне теорѣа статѣлѣи челѣѣи
маѣ ѣлѣ, дѣн каре репрезѣнтанѣѣи дѣнѣ-
лѣпѣѣѣнѣи тѣреѣе сѣ фѣе гѣѣверпѣторѣе тѣре-
ѣѣлор полѣтѣче. Ачеастѣ идеѣ дѣналѣт de
атѣѣтеа орѣ критѣкатѣ рѣмѣне кѣ тоате а-
честеа о ѣерѣтате етерлѣ, преѣжѣ сѣнт дѣн
ѣепере идеѣле челе ректѣоскѣте de дѣлѣсѣл.

Дѣсѣпѣлѣл лѣѣ Платон, Ариѣотеле,
дѣши дѣнтоарче окѣи кѣнтре есперѣиѣдѣ, се
стрѣдѣеще сѣ адѣкѣ принѣипеле радѣѣнѣи ла
маѣ тѣре конѣѣнанѣдѣ кѣ лѣкрѣриѣле патѣ-
реѣ, пригонѣеще патѣра дѣн тоате латѣриѣле
ши дѣн тоате рѣмѣриѣле еѣ. Нѣмѣк нѣ е
преа мѣк нѣѣи дѣн патѣрѣ нѣѣи дѣн арѣте пентрѣ
ачест спѣрит пѣтѣрѣнѣѣторѣеѣ. Чѣенѣл

съѣ се рекъноаще де чел маї пвтерник монарх ал Европей, де Філіп Macedonia-нъл. Філіп се твртвриседе де маї феричит пентрѣ-къ пѳте днкредінда лѣи Арістотел едѣкчѣзнеа лѣи Алесандрѣ, декът къ стѣпжнеще чел маї таре шї маї пвтерник стат дн Европа.

Сѣпт Арістотеле ажнсе фїлософїа гречеаскъ ла тн фоарте дпалт град де десволтаре шї де лѣтвріре пентрѣ пвтерїле мїндїї оменешї; дпсъ къ тоате ачестеа фѣ департе съ тѣлѣзтѣаскъ пе тодї къцетѣторїї Гречїей, де ачѣеа днчепѣрѣ Епїкѣр шї Zenon проѣе поѣе; дарѣ ачестеа прїп тнматералїтатеа лор пѣтѣрѣ шї маї пѣдїп съ цїе екїлїврїѣл тѣтврор грѣтѣдїлор спекѣлатїве шї практиче. Дїп ачѣеасть каѣсъ се пѣскѣ о лѣптѣ днпре догматїчїї шї счептїчїї Гречїей, каре коптїпѣ пѣлѣ ла перїреа днdependingїей полїтїче.

Дарѣ пе ачест тїмп фїлософїа чѣе стрѣмторатѣ днпре гречї рѣпсъ варїереле локале прїп вїкторїїле лѣи Алесандрѣ чел таре пестѣ Асїа шї Афрїка. Артеле ачестѣї ерѣѣ днпїсерѣ лїтѣа шї кѣлтѣра гречеаскъ пестѣ пѣрцїле лѣмеї чѣе окѣпате де дѣпселе. Акѣт се фортарѣ шкѣоле шї вїблїотечї дн Пергам шї дн Алесандрїа, дн каре се консерварѣ шї се пропагарѣ днвѣдѣтѣрїле еленїлор. — Прїп трїмїтереа депѣтадїлор Атенїанї ла Рома дн анѣл 155 днпїнте де Ера вѣлгарѣ, се арѣвїкъ скѣптеаа їѣврїей де днделепчїзне днпре Романї. Прїп лѣдїреа їмперїѣлѣї ачестора се лѣдї шї кѣлтѣра фїлософїкѣ. Дпсъ къ кѣт кѣшїгѣ фїлософїа дн естенсїтате, къ атѣта перѣдї днїтєнсїтате. Стареа лѣкрѣрїлор се скїмѣѣ, шї ачѣеаа

продѣсъ о таре скїтѣваре шї дн сѣера къцетѣрїї. Черчетѣрїле сѣпѣтоаще трекарѣ дн їпотесе фантастїче, радїонареа се префѣкѣ дн фїкдїонаре. Фїлософїа децѣперѣ днтрѣтн мїстїчїем фїлософїкѣ, каре пѣпѣтеа съ сатїсфакѣ пїчї радїзїнї, пїчї есперїїндеї. Іѣстинїан днкїде akademїa ла анѣл 529 дѣпт Хс. Ачест декрет днпѣрѣтѣскѣ фаче сѣдѣршїтѣл фїлософїей антїче, каре се аѣла дн agonїe анрѣпе де доѣе сѣте де анї. — Ърѣеазѣ эпоха варѣбарїстѣлѣї шї а їгноранцїей, къ фїлософїа днппреѣнѣ кад артеле шї шїїнделе, днчѣеа а domnї сѣперстїдїа шї рѣдїтатеа, деспотїстѣл шї крѣделїтатеа. Трїст ѣеак пентрѣ тнпїтате!

Дн ocїdente дн сѣта а опта се скѣолѣ тн om таре — Карол, — organїсеазѣ соцїетатеа чѣе днкрѣкатѣ дн тоате ратѣрїле шї дн тоате дїрепчїзнїле. Грїжа лѣї чѣе д'днпѣкѣї е фѣндареа їнстїтѣтелор де едѣкчѣзнеа моралѣ шї лїтерарѣ. Карол кїамѣ днп Італїа пе Алѣїп, дн фаче профѣсор дн шкоалеле чѣе фѣндате де дѣпсѣл дн Парїс, дн каре пе лѣпгѣ чѣелалте днвѣдѣтѣрїї елементарѣ се пропѣне шї фїлософїа, чѣе де акѣт днпїнте се пѣтѣеде школастїкѣ дѣла поменїтеле їнстїтѣте дн каре се днвѣда. Дпсъ соартеа еї дн dependingѣ де авторїтатеа еклесїей шї а класїчїлор консекрадї е фоарте фаталѣ. Пѣдїнї ценїї дндрѣзнѣскѣ а се десфаче де ланѣврїле вїсерїчїей romane шї де оѣезїле консекратей антїкїтѣдїї. Кѣ тоате ачестеа фїлософїа дн стареа са де серѣвѣ а теолодїей матѣрѣеде дн сѣта а шасеспрезечелеа.

Дн лѣпа лѣї Маїѣ дн анѣл 1543 прїїтѣеде Копернїк днпѣкїа тїпѣрїре а кѣрцїї еале De revolutionibus orbium coelestium,

*)

ші мѳре. Ачеастъ карте фъ тръзнѳтѳла каре ловѳ съперстѳіа астролодікъ шѳ къръді кредѳнда релѳіоастъ. Ан ачеастъ карте двѳацъ Копернѳк маѳ акърат, декът двѳдъ врѳнѳл дѳнтре чеѳ веѳі, мѳшкареѳа дѳспралъ шѳ апвалъ а пѳмѳнтѳлѳ шѳла стрѳмѳтѳ дѳн мѳжлокѳл знѳверсѳлѳі. Къ ачеастъ скѳмъваре а аспекѳтѳлѳі астрономѳк тревѳі къ дѳчетѳл съ се скѳмъбе къ тотѳл шѳ аспекѳтѳл фѳсікал ал фѳлософѳлор деспре лѳме. Тот едѳфѳдѳл мѳндѳн ал гречѳлор се нѳмѳчѳ къ гловѳрѳле сале; сѳерѳле крѳсталѳне дѳн каре чеѳ веѳі дѳфѳнсеръ стелеле, къзъръ дѳ рѳнѳі, шѳ remase а се пресъпъне пѳмаѳ о мѳшкаре осѳлѳтоаре а пѳмѳнтѳлѳі шѳ а планетелор. Імаѳіінеѳа пентрѳ рапѳтрѳле імперѳлѳі спѳрѳтелор перѳ. Німене пѳ маѳ пѳтѳ съ вісезе пентрѳ фѳнѳцеле кърат спѳрѳтѳвале, сѳере gradate дела імперѳекѳта лѳме съѳлънарѳ пѳпъ ла кърѳдіѳа дѳвѳнъ шѳ фѳрѳчѳтѳтеѳа етерпъ. Черѳл пѳмаѳ есте сѳс, Dzeѳ пѳ маѳ есте дѳтѳжѳл мѳшкъторѳл. De акъм дѳпѳнте фъ сілітѳ шѳ двѳнѳа, даѳа врѳ съ каѳте пре Dzeѳ, съл каѳте пѳмаѳ дѳ верѳтѳтеѳа спѳрѳтѳлѳі. — Kepler віне дъпъ Копернѳк, шѳ determѳнъ лѳѳле дъпъ каре се мѳшкъ тръпѳрѳле черещѳ; Newton дескопѳре каѳселе ачестор мѳшкърѳ регѳлате; Laplace не ласъ о мехѳанѳкъ черѳаскъ, дѳн каре тоате фѳenomѳеле знѳверсѳлѳі се калкълоазъ къ маѳ марѳ акъратѳдъ, декът еѳекѳтеле знѳі мѳчѳ машинѳ фъкъте de мѳнѳі omѳенѳі.

Ачесте скѳмъбѳрѳі марѳ шѳ дѳсетмѳнѳте фъкъте дѳ астрономѳе шѳ дѳ двѳнѳделе фѳсікале дѳndemнарѳ не фѳлософѳ съ факъ асемѳне черчетърѳі шѳ дѳ сѳера двѳнѳделор кърат спекълатѳве, лъпъдѳнд тоатъ авѳ-

рѳтѳтеѳа дѳ двѳнѳтѳл двѳнѳделор, шѳ черчетънд къ лѳверѳтѳте шѳ іѳценѳітѳте адеѳтѳрѳл, десѳфъкъдѳсе de тѳте прежъдеѳеле шѳ рѳнѳнѳнд ла тот імтересѳл, аѳаръ de ал верѳтѳдѳі. Ан Брѳтанѳа се скѳлѳ Баѳкон мареле канѳеларѳл ал регѳтѳлѳі, десѳвѳте черчетърѳле фъкъте de чеѳ веѳі, десѳкопѳре грешѳлѳле Komісе de дѳншѳі дѳ перлѳкѳрѳеѳа двѳнѳделор, шѳ не двѳадъ къ едѳфѳдѳл къпѳдѳнѳделор omѳенѳі пѳ се поате рѳдіѳа не конѳепѳте prin раѳіонаmente, чѳ не еспѳрѳндъ prin індѳкѳдѳне. Антрѳдѳчерѳеѳа ачестѳі методъ поѳ, знѳт къ обсерѳварѳеѳа шѳ къ еспѳрѳментѳреѳа, продѳсе de атѳпчѳі дѳкоаче челе маѳ марѳ прогрѳсѳрѳі дѳ сѳера двѳнѳделор емѳрѳіѳче, шѳ деѳѳепѳъ мѳпѳтеѳа ла асемѳне вртърѳі шѳ дѳ сѳера челор кърат спекълатѳве. Маѳ алѳс дѳнѳепъ пѳсѳолодіѳа емѳрѳіѳкъ а се лѳкѳра къ маѳ марѳ профѳндѳтѳте шѳ а респѳндѳі лѳтѳнъ шѳ пѳсте чѳелѳлѳте пърѳі шѳ обѳекѳте алѳ фѳлософѳеѳі. Дъпъ дѳнѳсѳл вртѳеазъ Hobbes шѳ Locke, ѳенѳі ѳѳмошѳі атѳт пентрѳ десѳкопѳрѳіѳле лор чѳле марѳ, кът шѳ пентрѳ парѳдоѳселе лор чѳле дѳдръзънеѳе.

(Ва вртѳа.)

DIN ІSTORІѳА NATЪРЕІ ФѳТЕЛОР.

(О глѳзмѳ.)

Шѳ аѳ фъкът Dѳmнезеѳ пре om дѳн лѳт, іаръ мѳзіѳреѳа дѳн коѳста вѳрѳатѳлѳі, зіѳе С. скрѳпѳтѳрѳъ, аша дарѳ се веде къ омѳл шѳ мѳзіѳреѳа пѳ е тот зна, de аѳѳеѳа дѳнсъ тот пѳтем двѳ, къткъ мѳзіѳреѳа е фъкътъ дѳн коѳста вѳрѳатѳлѳі шѳ ачѳста дѳн лѳт. Акъма дарѳ есте дѳнтрѳварѳе дѳн че есте фъкътъ ѳѳѳа, шѳ дѳн каре класъ а

ведѣтоарелор се пѣтъръ еа? Ла ачеастъ дптреваре ва ведеа орі чіне, каре есте депрінс кз історіа патрєй, кѣмкъ пѣ е лѣкрѣ вшор а рѣспѣнде, кѣчи се чере кѣдетаре адѣнкъ ші маі лѣогъ декѣт о зі ші поапте. Ноі дпсѣ вом черка а класіфіка фетеле дѣпъ семпеле дп афаръ че ле поартъ, ка ші орі че алтъ фѣптеръ органикъ.

Поатесе даръ пѣтѣра фата дптре інсекте? Ба пѣ, пентрѣ-кѣ інсектеле аѣ коарне піпѣтоаре, каре ла фете ліпсеск, ла дѣпселе дпдеплінеск ачестѣа коарне дпгріжітореле саѣ гѣверпантеле. Ачестѣа коарне піпѣтоаре дпвадѣ інсектеле кѣм-сѣ пѣшаскѣ пѣпте саѣ напоі, дпдреапта саѣ стѣпга. Фетіца дпсѣ, каре аѣ пентрѣкѣт 16 апі свѣт паза впеі посоморѣте гѣверпанте, ші 10 апі свѣт дпгріжірєа в-пѣі дапдтаістер, кѣм се поате мішка словод, траце аколо дп стѣпга, внде ар трєвѣі сѣ теаргѣ дп дреапта, пѣшєще дппѣпте внде ар трєвѣі а се траце дпдѣрѣпт. Інсектеле, каре де ші впеле аѣ 200 пічоаре, ші пічі впѣл маі пѣдпн де 6, трѣєск фоарте ретрасе, фѣрпіка, албіна, паіапжепѣл есте сімволѣл вредпічієі ші а вѣрѣвѣцієі. Фетеле аѣ пѣтѣаі 2 пічіоаре ші тотѣші се афлѣ дп тоате клѣпѣрїле, копчертеле, ла балѣрї, променадє, прїмѣлѣрї, театрѣрї ш. а. Інсектеле аѣ окї пемішкѣторї, іарѣ ла фете мішкарєа окїлор атѣта есте де марє, кѣт ціне дп карактерѣл лор вп лок де кѣпетєніє. Інсектеле се пѣпѣшєск, ка сѣшї аскѣндѣ ларвеле, іарѣ фетеле се фак пѣпѣшї, ка лѣрѣвѣцєлє лор сѣ пе кадѣ маі вїне дп окї.

Нічі дптре амфївії пѣ пѣтем пѣтѣра фетеле, фїнд-кѣ амфївіїлє трѣєск пе вѣскат,

ка ші дп апѣ, іарѣ фетеле ізѣсєк маі тѣлѣт фокѣл декѣт апа, ші вієцѣсєск маі вѣкѣроасє дп четѣдї, декѣт дп сатє. Амфївіїлє аѣ сѣпѣ рєчє, іарѣ фетеле калд, — де тѣлѣте орі прєа калд. — Іпїма амфївіїлор пѣ е дппѣрѣдїтѣ дп дѣбѣ кѣтѣрї, чї арє пѣтѣаі впа, іарѣ а фетелор де ар авєа пѣтѣаі о кѣтарѣ, ачєаста ар трєвѣі сѣ фїє кѣт о кѣсарѣтѣ пентрѣ о арматѣ дптреагѣ. Іпїма фетелор арє дѣбѣ кѣтѣрї, дпсѣ ші ачєстѣа сѣпѣт прєа дпгѣстє, кѣчи аѣ маі тѣлѣдї локѣиторї а локѣї дп елє, декѣт сѣ фїє де ажѣпс. О фатѣ есте кѣ іпїма са токѣта аша, ка ші вп стѣпѣп де касє пічі, че трѣєще дпн кірїє, тот впгїѣл есте дпкірїат, дптрѣ о одѣцѣ лѣкѣещє о таршандѣ, дптрѣ алта вп кроїтор, дп а трєїа вп дапдтаістер, ш. а. Ла фете есте капѣл ачєєа, че ла касє сѣпѣт хавѣстаїстерї, ел прїмєще локѣиторїї дп одѣї, ші ла врєтєа са іарѣш дп скоатє, дпсѣ кѣ єта-жа (катѣл) валѣлѣї пѣ арє пічі о трєѣвѣ, кѣчи аїчєа локѣиторїї аскѣлѣтѣ пѣтѣаі де стѣпѣпѣл єї де сімдїрєа, пентрѣ ачєєа есте грєѣ аафла де есте дпкірїат трактѣл (катѣл) іпїмєї фетелор, саѣ пѣ, кѣчи ачєаста де тѣлѣте орі пѣ о щїє пічі дпсѣшї хавѣстаїстерѣл єї капѣл, ші дакѣ дп дптрєвї, ел пѣ щїє че сѣдї рєспѣндѣ.

Оаре пѣ сѣр пѣтєа пѣтѣра дарѣ фетеле дптре пєдї? Фєрєаскѣ Dzmnezeѣ! пічі декѣт, кѣчи ші чєл маі марє пєцє пѣ ворѣещє атѣта, кѣт чєа маі мікѣ фатѣ. — Дақѣ дарѣ фетеле пѣ се пот пѣтєра пічі дптре оамєні, пічі дптре інсекте, пічі дптре амфївії, пєдї, дп карє класѣ а вєдѣтоарелор сѣ лє пѣпєт, кѣчи дптре сѣгѣтоаре алє пѣпє пѣ ар фї га-лапѣт; дп котро дарѣ кѣ елє? Нѣ пе рѣ-

тѣне алта, декѣт а ле фаче пасѣрї, шї ачеаста дїн зрѣтоареле темейрї: Шї фетеле сѣнт вшоаре, ка шї пасерїле, шї амбе звѣрѣтоаре, пасѣреа звоарѣ днѣре пѣтѣнт шї черѣ, фата іарѣ аша, кѣчї дїне мїжлокѣл днѣре днѣрїшї ómenї, пентрѣ-кѣ шї чеа маї граціоастѣ шї маї фрѣтоастѣ фатѣ аре кѣте о vngie de zmeѣ, шї іарѣш дїн протївѣ пѣ е нїчї зна аша де лѣпѣдатѣ, ка сѣ пѣ аївѣ дн сїне чева ѣнѣреск. — Кѣтѣ пентрѣ асетѣпареа формеї дїн афарѣ а фетелор кѣ а пасѣрїлор, ачеаа есте кѣ тотѣл таре. Еѣ пѣ вреѣ сѣ помелеск кѣ шї пасерїле шї фетеле аѣ пѣмаї 2 пїчїоаре, кѣчї атѣлчеа ар авеа фетеле асетѣпаре шї кѣ оamenїї, чї аїчеа vom асетѣпа пѣмаї капѣл, кѣчї ачеста есте семѣл де кѣпетенїе. Натѣра-лїцїї не аратѣ, кѣткѣ стрѣктѣра крїерїлор ла пасерї дн асетѣпаре кѣ алте вїетѣдї есте алѣелїв алкѣтѣїтѣ. Шї токма аша есте шї ла фете дн капѣл лор афлї атѣта неорѣндїалѣ, кѣт днѣр'о кїліе а зпѣї стѣdent, тоате песте оалатѣ. Капрїчїї заче лѣогѣ зшѣрїндѣ, пїзма шедѣ лѣогѣ копѣпѣтїмїре шї кокетерїа стѣ лѣогѣ релїціе.

Токма ка днѣре локвїторїї аерѣлѣї, аша шї днѣре фете се афлѣ пасерї кѣлѣтоаре. Аїчеа се пѣтѣрѣ ачеле фете, авѣрора інїтѣ аша е де днѣгѣстѣ, кѣт пѣ пот кѣпрїнде днѣрѣнса нїчї зп локвїтор, шї пентрѣ-кѣ еле днѣшї пѣ аѣ інїтѣ, се вѣд сїліте а'шї днѣрїа вреѣпа дела вреѣп жѣне. Ачестеа фете кѣ інїтѣ днѣгѣстѣ сѣнт пасерїле кѣлѣтоаре, каре дѣпѣ че вѣд кѣткѣ дн інїта аморезлѣї пѣ ле есте токмаї калд, еле се пѣтѣ днѣрѣнса фѣрѣ пѣлте комплїменте токма ка шї рѣндѣ-пїчеле, ка сѣ шї кавте алтѣ клїтѣ маї кѣлѣ-

дѣроастѣ, unde сѣ се ашезе. Днѣсѣ днѣрѣ фетеле кѣлѣтоаре, шї пасерїле кѣлѣтоаре есте тотѣшї о деосевїре, адекѣ фетеле кѣлѣтоаре пѣ адеаптѣ прїтѣвара сѣѣ тоатпа, ка шї пасерїле, ка сѣ се мѣте дїн лѣкашеле сале, чї еле се пѣтѣ ла орї че пѣтѣрарїѣ, сѣѣ дн тоатѣ лѣпа дн алт лѣкаш. Ла с. Георгїе се пѣмещѣ стѣпѣнѣл лѣкашѣлї Алекѣ, ла с. Іаков, Бѣкѣр, ла с. Міхаїл, Воїна, ла Стретенїе Гїдѣ, шї аша прїп тоате азѣвкеле. — Дарѣ аша скїѣвѣ шї фетеле дн тот апѣл пепелече-ле векї, шї требѣ сѣ капете алтеле нѣтѣ, шї маї лѣчїтоаре ка шї пасерїле? Да! — кѣт сѣ пѣ скїѣвѣ? ачеста есте каракте-рѣл де кѣпетенїе а фетелор, шї дакѣ пѣ крѣдедї, фачедї вїне шї днѣревадї пѣрїп-дїї, зпкїї шї мѣтѣшеле, шї ведї vedea че костїсещѣ днѣр'ш ап скїѣвареа пепелор ла фете. Ачеастѣ днѣсѣ скїѣваре де пепе ла фете пѣ се фаче ка ла пасерї пѣмаї вара, чї маї кѣ сеатѣ іарпа, адекѣ токма днѣптеа карневалѣлї. Не ачеаста време се фак фетеле маї тѣкѣте, кѣнтѣ маї пѣ-дїн, ворвеск маї пѣдїн, ва шї днѣлѣ маї пѣдїн не злїде, днѣсѣ кѣ атѣта маї мѣлт не лѣогѣ вѣрѣва татѣ-сѣѣ. Таїкѣ, тѣкѣ-дѣле! пѣмаї о рѣкіе де вал, о кѣзпѣл пе кап, те рог тѣкѣде. Скоате тѣкѣдѣ акѣ-та гїзданѣ дїн вѣзпар, deodатѣ пѣмаї везї, кѣт капѣтѣ фетеле вїоїчїзнеа пердѣтѣ. Есте днѣсѣ пѣнга шї пїептѣл тѣкѣдѣлї немїшкѣтор, атѣлчеа се фак ачестеа фете — пѣсѣрѣїче волнаве, адекѣ капѣтѣ кѣ-рїреа гїпелор, ачеастѣ воалѣ есте фоарте зрѣтѣ, шї се афлѣ шї ла мѣерї. Де кѣрїт се днѣроашѣ лїмба шї се днѣтѣ-рещѣ, окїї рошеск, адекѣ сѣвт ачеастѣ воалѣ ворвеск фетеле пѣдїн шї пѣлїп

мѣлт; дѣсъ тѣлцѣнитѣ черѣлѣи ачеастѣ
воалѣ нѣ е нѣчѣ кѣт прѣмеждѣоастѣ, кѣчѣ
de шѣ мѣлцѣ пѣрѣнцѣ, аморезѣ, вѣрѣацѣ
саѣ сперѣат фоарте de дѣнса, тотѣшѣ нѣ
авем пѣлде, кѣткѣ ар фѣ мѣрѣт врео фатѣ
dѣн кѣрѣре. —

Дакѣ фетеле се нѣтерѣ дѣнтре па-
сѣрѣ, каре есте а лор фолос? Бѣнѣл Дѣ-
тнезеѣ нѣ аѣ фѣкѣт нѣмѣк пе ачеастѣ лѣте
фѣрѣ скоп, de шѣ оаменѣ нѣ кѣпоск тот-
деаѣна пентрѣ че ачеаста саѣ ачеаа фѣптѣ-
рѣ ле слѣжеѣе. Сѣ vedem дарѣ пасерѣле;
оаре сѣ нѣ гѣндѣм, кѣткѣ мѣлте дѣнтрѣн-
селе сѣнт фѣкѣте нѣтаѣ спре пагѣва отѣлѣи?
Нѣ нѣчѣ декѣт, кѣчѣ de vom четѣ дѣн Бѣифон
vom vedeа, кѣткѣ дѣн Бѣрѣнеа аѣ стерѣнѣт
оаменѣи тоате чоареле дѣндѣле стрѣкѣтоаре
de холде, шѣ дѣпѣт ѣн аѣ се дѣнтѣлцѣ аколо
ѣн инсект аша de таре, de мѣстѣи тоате план-
теле, шѣ аша вѣдѣнѣ Бѣрѣнѣанѣ вѣзѣрѣ фо-
лосѣл чоарелор, шѣ вѣкѣрос лѣар фѣ dat
дрептѣл de четѣдѣан, de ле ар фѣ пѣтѣт адѣче
дѣндѣрѣпт, шѣ аша есте шѣ кѣ фетеле.
Нѣлте оврѣспѣчѣи, 'кѣлте стрѣкѣчѣнѣ ар пѣ-
тѣмѣ фечѣорѣи de нѣ ар фѣ фетеле! Еле чѣо-
кпеск кѣ аскѣцѣтѣл сѣѣ чѣок а батжокѣрѣ-
лор кѣлте ѣн инсект фоарте вѣрѣт dѣн калѣ-
чѣа пѣптѣлѣи фечѣореск, ва нѣтаѣ апропѣа-
реа ѣнѣй фете есте дѣстѣлѣ а сперѣа тѣлцѣ
вѣрѣдѣи гѣндѣачѣ de касѣ. Ачеаста есте слава
фетелор, каре нѣмѣнеа нѣ о поате тѣгѣдѣи.
Везѣи вѣне, кѣ еле чѣокпеск de тѣлте орѣ
шѣ кѣлте о флорѣчѣкѣ фѣрѣмоастѣ, шѣ везѣи шѣ
кѣлте ѣн жѣне асеменеа лѣи Прометѣѣ, кѣ
дѣн чѣокпесѣе о тѣѣерѣшкѣ de вѣлтѣре ла
фикацѣи. Дѣсѣ пентрѣкѣ врезѣн гравѣр стрѣ-
кѣ кѣлте о чѣреашѣ, пофѣтѣвом поѣ прѣпѣ-
дѣреа тѣтѣрор пасерѣлор?

(Ва вѣта.)

В А Л Л А Д А VI.

Домнѣлѣи I. Ф.

ЛОГОДНИКА ТРѣМБИТАШѣЛѣи

Дѣлче е моартеа вѣнд кѣнд ѣвѣдѣи.
Desportes. Conet.

„Домнѣла дѣка de Бретанѣа
Адѣлѣ таѣ тѣлцѣи вѣнѣчѣи
Дѣла Намте ла Мортанѣа,
Сѣлѣшѣи сѣи марѣи шѣи нѣчѣи.“

„Баронѣи кѣ фѣрѣмоастѣ арте,
Че шѣд дѣн тѣндѣре четѣдѣи;
Осташѣи вреднѣчѣи че дѣн ларте,
Аѣ фост дѣн таѣ тѣлте дѣдѣи.“

„Нѣнтре дѣпшѣи ѣнѣл есте
Карѣи логоднѣкѣл теѣ,
Дѣнтре вѣтезѣи арѣ вѣсте
Шѣи фоарте дѣн ѣвѣск ѣѣ.“

„Поартѣ хаѣне преа богате
Дѣѣи шѣ нѣтаѣ трѣмбѣиташ,
Чѣне'л vede дѣн сокоате
Канѣтан еар нѣ осташ.“

„Кѣнд ера ка сѣ порпѣаскѣ
М'ам рѣгат лѣи Дѣтнезеѣ
Сѣѣлѣтѣл ѣнѣер сѣ нѣзеаскѣ,
Нѣре скѣнп логоднѣкѣл теѣ.“

„Пре дѣхвонѣкѣл пѣрѣнтѣе,
Сѣ се роаѣе л'ам рѣгат,
Кѣ степенѣе фѣрѣвѣнтѣе,
Пентрѣ орѣ каре солдат;“

„Шѣи ла сѣѣнта пѣскѣтоаре,
Трѣи фѣклѣи ам хѣрѣзѣит.
Кѣ адѣлѣкѣ сѣѣнѣарѣе
Сѣ порт ам фѣгѣдѣсѣт.“

„Ла гѣрѣмазѣи сѣнѣте метанѣи;
Шѣи пѣн' ва венѣи аѣчѣи
Сѣ четеск нѣтаѣ канѣнѣи
Дѣ а сѣнѣнѣлор тѣчѣнѣчѣи.“

„Ах! ам таре перьвдаре
Съ'л вьд къ с'а дьтърнат;
N'am лзат нїчї о скрїсоаре
Декънд d'аїчї а плекат!“

„Астъзі дела вьтъліе
Тодї оставїї пострї вїн
Ел кз дьншїї а се вїе
Шї кз ал пострѣ стьпън.“

„Дпаїнтеа дькѣї поартъ
Пацїл стегъл вїтезек,
Алергацї кърънд ла поартъ
Съ'ї ведедї кзм пьвълеск.“

„Ведедї калъа съѣ дп фрзїте
Пене ромї не кап нъртънд
Кзм трече 'н фьгъ не пьнте
Тот сьрїнд шї некезънд.“

„Венїдї акът, сьрїоаре,
Маї кърънд въ 'мподовїдї;
Трѣтвїцаї рьсьпътоаре
Алергадї съ азїцї.“

„Мьндрѣ съ'л ведедї кзм вїне
Съв коїфъл сеѣ де оцел,
Манга десъгъ де мїне
О съ о ведедї не ел.“

„Врѣжїтоареа влестематъ
Іерї аша дпї пророчї:
Din а трѣтвацилор чеатъ
Бнъл, зїсѣ, ва лїнци.“

„Дьтнезеѣ съ ть фереаскъ!
Тоатъ поаптеа м'ам рзгат
Сфїндїї зпѣрї съ пьзаскъ
Пре ал меѣ аморезат!“

„Дпсѣ вава азьрїсїтъ,
Цїттерїмъ'тї аръгъ
Шї к'о зїмвїре кзмпаїгъ
Ачесте дпї кзвънтъ!“

„Тъ нз маї гъндї ла дьнсъл
Дакъ ть крезї, фата меа,

Къчї дп darpn ддї есте пльпсъл
Мънї аїчї те воїѣ vedeа!“

„Дар че гьндеск ла 'нтрїстаре?
С'азд товеле вьтънд;
Осташїї интръ къларе;
Се вьд стегърї фьлзтърънд.“

„Ънтъї мерг моащеле сфїнтѣ
Апої къльрїтеа греа;
Баронїї вїн дпаїнте
Дптврѣкацї кз катїфеа.“

„Скътїерїї трек акъта
Павезе нъртънд дп шьнї,
Къльрї не каї алвї ка спъта
Шї зртънд паї лор стьпънї.“

„Вьд артеле стрьлзчїте,
Весгїцилор темплиерї;
Де не залеле оцелїте,
Се кзпоск къ'с кавалерї.“

„Коръл аркашїлор трече
Тодї кз пептаре де воѣ;
Кар' де каре се дптрече
А с'аръта зп ероѣ.“

„Дька п'а съ дптързіе!
Вьд кавалерї шї оставїї
Аьгъ ел тревъї съ фїе
Шї коръл де трѣтвїташї.“

„Азаци сеата, сьрїоаре,
Съ ведедї не ал меѣ кзвїт
Дпсѣ'л вецї кзпоаще оаре? —
Трѣтвїташїї азъ сосїт . . .“

„Ка съ'л вадъ съ рьдїкъ,
Пїнтре глоатъ'л къзга;
Дар лемїпъ шї жос пїкъ! —
Ізвїгъл еї нз ера. . .“

К. Негрѣдцї. *)

*) Дп Nr. тр. колътна дпн зртъ, сналта а доа
дп лок де Г. Негрѣдцї, чїтеше К. Негрѣдцї.